

MUNI
LAW

Mezinárodněprávní mix: mořské právo, Antarktida, investice, vesmír

Martin ŠVEC

Oddělení energetického práva

Ústav práva a technologií

Masarykova univerzita

Suverenita

- Koncept státní suverenity je jedním ze základních konceptů mezinárodního práva veřejného, jehož kontury položil Vestfálský mír, uzavřený v roce 1648.
- Vestfálský mír zavedl **horizontální systém práva**, postavený na **formální rovnosti států**.
- Suverenitou se rozumí **nezávislost státní moci na jakékoliv jiné moci** a projevuje se ve dvou dimenzích:
 - 1.vnější dimenze suverenity**
 - 2.vnitřní dimenze suverenity**

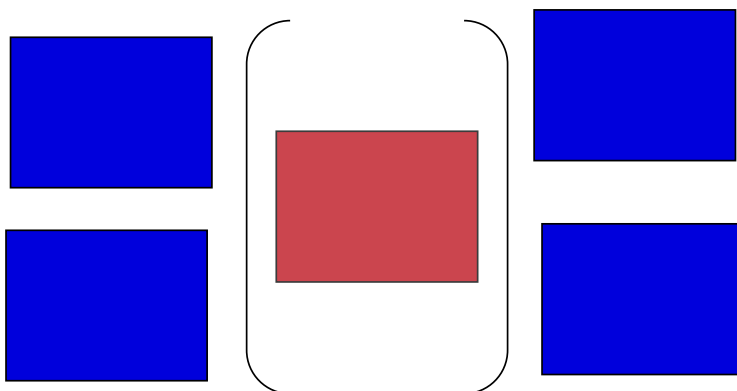
„A dwarf is as much a man as a giant; a small republic is no less a sovereign State than the most powerful kingdom.“

Emrich de Vattel

Vnitřní dimenze suverenity

Vnitřní suverenity umožňuje státu kontrolovat vnitřní záležitosti a implikuje pravomoc vydávat právní normy, pravomoc teritoriální a personální jurisdikce či pravomoc podrobit osoby, které nerespektují jeho vůli, nucenému výkonu právních povinností. Hans Kelsen definuje vnitřní suverenity jako „*highest authority*“.

Vměšování se do vnitřních záležitostí je považováno za **zásah do nezávislosti států a porušení jejich vzájemné rovnosti**.

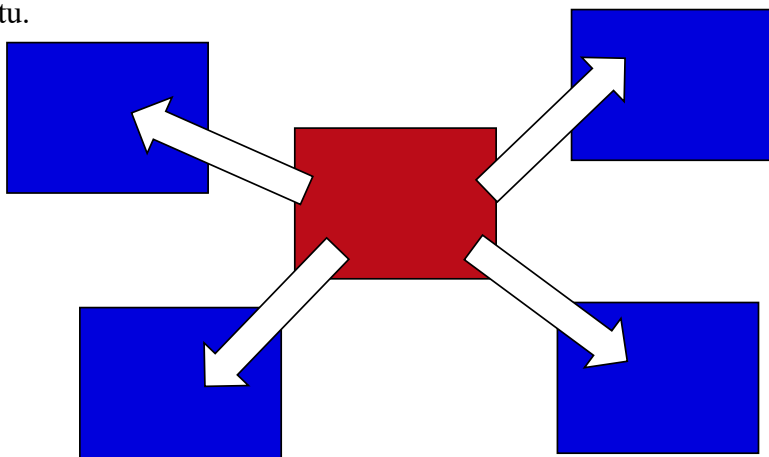

Vnitřní suverenity jako „obranný val“, který stát chrání nejenom před vměšováním se jiných zemí, ale i před mezinárodním právem.

Uvnitř vlastního území stát může vykonávat svoji jurisdikci **i když ho k tomu mezinárodní právo explicitně neoprávňuje**.

Vnější dimenze suverenity

Vnější dimenze státní suverenity je **projevem svobodné vůle vstoupit do právního vztahu a přijmout s tím související právní závazky**. Ty ovšem nebyly vnímány jako omezení státní suverenity, ale jako její **realizace**. Je důležité zdůraznit, že platnost mezinárodněprávních závazků je podmíněna souhlasem (explicitním anebo implicitním) daného státu.

Vůle být vázán mezinárodněprávním závazkem. Souhlas s jurisdikcí.

Existenci povinností plynoucích z mezinárodního práva **není možné presumovat, jelikož mezinárodní právo upravuje vztahy mezi nezávislými státy.**

Mezinárodněprávní závazky jsou tudíž vždy projevem svobodné vůle vyjádřené explicitně prostřednictvím mezinárodních smluv nebo implicitně ve formě mezinárodních obyčejů.

System mezinárodního práva

Ius cogens
(imperativní normy
obecného
mezinárodního práva)

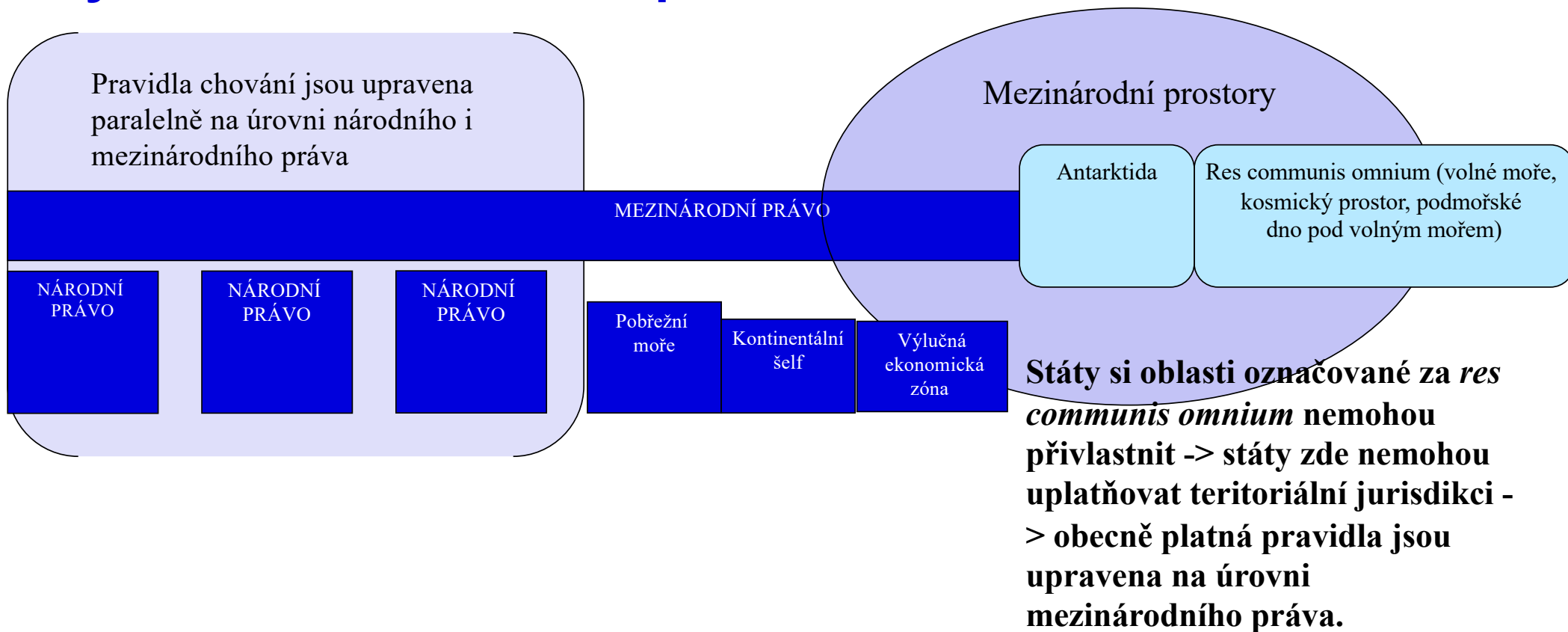
Čl. 103 OSN
Jestliže by došlo k střetu mezi závazky členů OSN podle této charty a jejich závazky podle kteréhokoli jiného mezinárodního ujednání, mají vrch závazky podle této charty.

Článek 38 Statutu Mezinárodního soudního dvora.

1. Dvůr, jehož úkolem je rozhodovati podle mezinárodního práva spory, které jsou mu předloženy, bere za podklad:

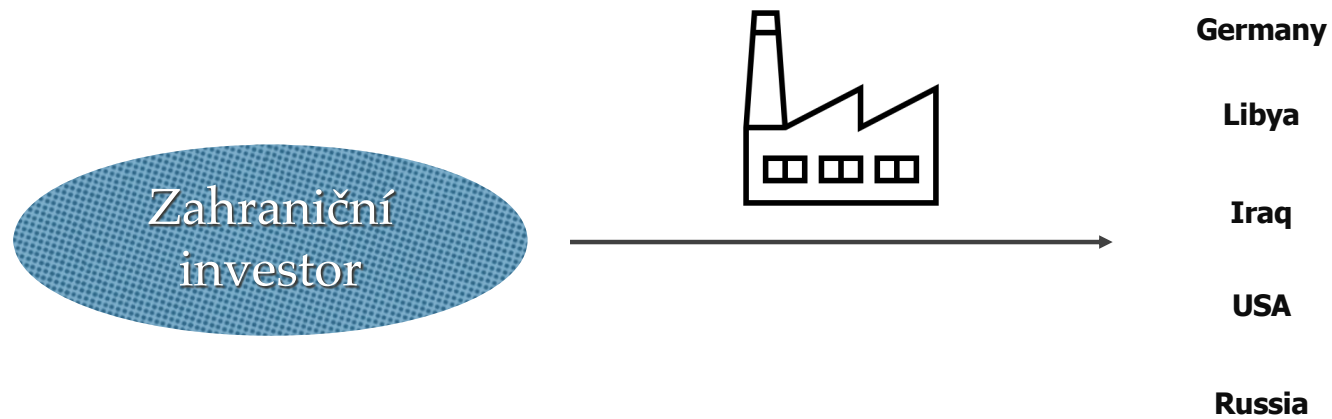
- a) **mezinárodní úmluvy**, ať obecné či zvláštní, stanovící pravidla výslovně uznaná státy ve sporu;
- b) **mezinárodní zvyklost** jako průkaz obecné praxe přijímané za právo;
- c) **obecné zásady práva, uznané civilisovanými národy**;
- d) s výhradou ustanovení článku 59 soudní rozhodnutí a nauku nejvíce kvalifikovaných spisovatelů různých národů jakožto pomůcku pro určování právních pravidel.

System mezinárodního práva

Ochrana zahraničních investic

Mezinárodní investiční právo

Investiční riziko

Tradičními zdroji investičního rizika jsou:

- **Politická, ekonomická a společenská nestabilita cílové země**
- **Nepředvídatelné právní prostředí cílové země**
- **Justiční systém cílové země není nezávislý**

The main host country determinants for foreign direct investment (FDI):

- (a) the general policy framework for foreign investment, including economic, political and social stability, and the legislation affecting foreign investment;
- (b) economic determinants, such as the market size, cost of resources and other inputs (e.g. costs of labour) or the availability of natural resources; and
- (c) business facilitation, such as investment promotion including investment incentives.

All three determinants interact, enhancing or reducing the attractiveness of countries for foreign investment.

Investiční ochrana

Cíle:

- 1) Eliminace investičního rizika**
- 2) Podpora toku kapitálu mezi ekonomicky vyspělými státy a méně vyspělými státy.**
- 3) Podpora ekonomického růstu.**

Od diplomatické ochrany k investičnímu právu

Diplomatická ochrana je tradičním institutem mezinárodního práva. Tvoří jej relativně malý počet ustálených obyčejových pravidel. Obsahem DO je **právo státu převzít nárok svého příslušníka poškozeného v cizině na odčinění jemu způsobené újmy a právo uplatňovat tento nárok vůči povinnému státu jako svůj vlastní**. Když však ochraňující stát vznáší tento nárok cestou diplomatickou nebo judiciální (tj. žalobou před mezinárodními arbitrážními či soudními orgány), realizuje ve skutečnosti svoje vlastní právo prosazovat dodržování mezinárodního práva, které poskytuje jeho příslušníkům určité záruky ve vztahu k jiným státům. Jakkoli obsahem nároku, který uplatňuje stát při výkonu DO, je původní nárok poškozené osoby (fyzické či právnické), „převzetím“ se jeho právní povaha změní. (P. Šturma)

Smlouvy o přátelství, obchodu a navigaci (Friendship, Commerce and Navigation Treaties), jejichž prostřednictvím státy **garantovaly minimální ochranu zahraničních investic**.

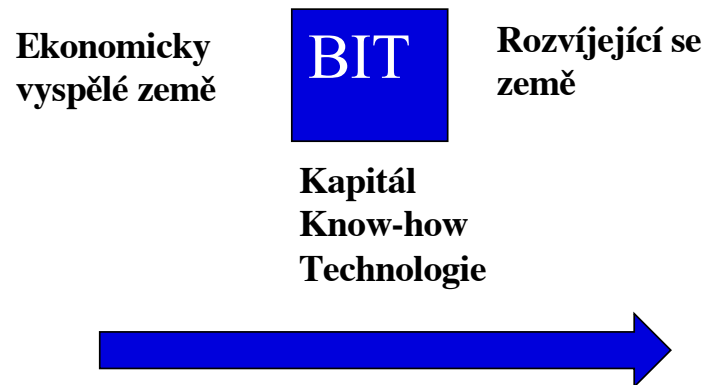
V obou případech ovšem nárok uplatňoval stát, nikoliv zahraniční investor.

Od diplomatické ochrany k investičnímu právu

Mezinárodní investiční právo poskytuje zahraničním investorům minimální ochranu, ovšem nárok uplatňují zahraniční investoři bez ohledu na pozici jejich vlastního státu.

Zahraníční investoři uplatňují právní nárok v rámci tzv. investiční arbitráže (spor mezi zahraničním investorem a státem).

Právní nárok uplatňuje zahraniční investor.

Mezinárodní investiční právo je relativně mladé odvětví, které vzniklo s ohledem na globalizaci a potřeby rozvoje mezinárodního obchodu po druhé světové válce.

Mezinárodní investiční právo dnes tvoří síť více než 2 000 bilaterálních smluv na ochranu zahraničních investic (BIT). Vůbec první BIT byla uzavřena mezi Německem a Pákistánem.

BIT jsou tradičně uzavírány mezi kapitál exportujícími zeměmi a kapitál importujícími zeměmi.

Investiční ochrana plynoucí z BIT

OCHRANA:

- 1) NÁRODNÍ ZACHÁZENÍ
- 2) DOLOŽKA NEJVYŠŠÍCH VÝHOD
- 3) ŘÁDNÉ A SPRÁVEDLIVÉ ZACHÁZENÍ
- 4) EXPROPRIACE PODMÍNĚNÁ KOMPENZACÍ

ŘEŠENÍ SPORŮ FORMOU INVESTIČNÍ ARBITRÁŽE

INVESTOR

v.

STÁT

Princip národního zacházení

Principem národního zacházení se rozumí povinnost státu poskytnout na svém území investicím a investorům zacházení, které není méně příznivé, než jaké poskytuje investicím vlastních investorů. Jedná se tedy o relativní standard, jelikož se jeho obsah odvíjí od toho, jaké zacházení stát poskytuje investorům domácím.

Princip národního zacházení je ve smlouvách na ochranu investic obvyklým standardem. Ze všech smluv, kterými je ČR vázána, není obsažen pouze ve smlouvách s Austrálií (1993), Belgicko-lucemburskou ekonomickou unií (1989), Finskem (1990), Indonésií (1998), Malajsií (1996) a Norskem (1991).

Article 3

National Treatment and Most Favored Nation Treatment

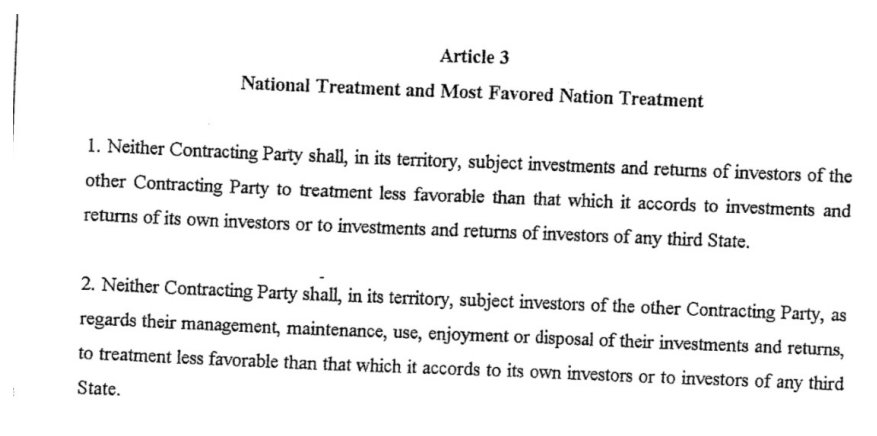
1. Neither Contracting Party shall, in its territory, subject investments and returns of investors of the other Contracting Party to treatment less favorable than that which it accords to investments and returns of its own investors or to investments and returns of investors of any third State.

2. Neither Contracting Party shall, in its territory, subject investors of the other Contracting Party, as regards their management, maintenance, use, enjoyment or disposal of their investments and returns, to treatment less favorable than that which it accords to its own investors or to investors of any third State.

Doložka nejvyšších výhod

Předmětem **doložky nejvyšších výhod** je povinnost státu poskytnout na svém území investicím a výnosům investorů zacházení, které není méně příznivé, než jaké poskytuje investorům jakéhokoliv třetího státu.

Všechny smlouvy na ochranu investic, kterými je ČR vázána, obsahují doložku MFN.

Spravedlivé a řádné zacházení

Typickým standardem smluv na ochranu zahraničních investic je závazek státu poskytovat zahraničním investorům spravedlivé a řádné zacházení.

Převážná většina smluv na ochranu investic, kterými je ČR vázána, obsahuje FET, formulované jako zajištění řádného a spravedlivého zacházení. Pouze BIT uzavřené s Belgicko-lucemburskou ekonomickou unií a Řeckem závazek poskytovat řádné a spravedlivé zacházení neobsahují.

Povinnost poskytovat zahraniční investorů spravedlivé a řádné zacházení ve svém důsledku stát omezuje jednak ve způsobu provádění veřejnoprávní regulace a jednak v obsahu a míře veřejnoprávní regulace.

FET klade na stát zvýšené nároky s ohledem na proces zavádění veřejnoprávní regulace. Ta musí být přijata v řádném legislativním procesu, řádně komunikována s potenciálně investory, kteří mohou být legislativou poškozeni, a musí být přiměřená s ohledem na jejich zájmy. Všechny zásahy do zájmů investorů by měly být proporcionální legitimnímu cíli, který je ze strany státu prosazován v dobré víře.

Vyvlastnění

BIT nezakazují vyvlastnit majetek jakéhokoliv investora, který působí na jeho území (tato možnost je vnímána jako projev suverenity), podmiňují však vyvlastnění splněním několika podmínek:

- a) Vyvlastnění musí proběhnout ve veřejném zájmu**
- b) Vyvlastnění musí proběhnout na základě řádného procesu**
- c) Vyvlastnění nesmí být diskriminační**
- d) Vyvlastněný investor musí být kompenzován**

Stanovení podmínek vyvlastnění je tradiční součástí BIT.

Přímé vyvlastnění: Vyvlastnění majetku zahraničního investora

Nepřímé vyvlastnění: Odebrání licence (nepřímé vyvlastnění má stejný efekt jako vyvlastnění přímé, jen v tomto případě nedochází přechodu vlastnického titulu z investora na stát).

Article 5 Expropriation

1. Investments of investors of either Contracting Party shall not be nationalized, expropriated or subjected to measures having effect equivalent to nationalization or expropriation (hereinafter: „expropriation“) in the territory of the other Contracting Party, except for a public purpose related to the internal needs of that Contracting Party on a non-discriminatory basis under due process of law and against prompt, adequate and effective compensation. Such compensation shall amount to the market value of the investment expropriated immediately before the expropriation or before the impending expropriation became public knowledge, whichever is the earlier, shall include interest until the date of payment, shall be made without delay, be effectively realizable and be freely transferable in a freely convertible currency.

2. The investors affected shall have a right, under the law of the Contracting Party making the expropriation, to prompt review, by a judicial or other independent authority of that Contracting Party, of his or its case and of the valuation of his or its investment, in accordance with the principles set out in this Article.

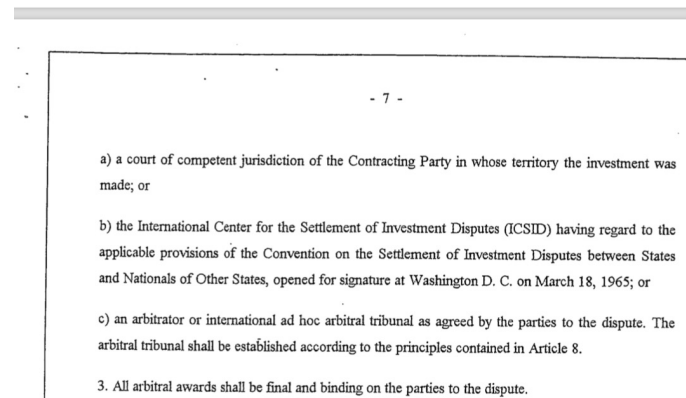
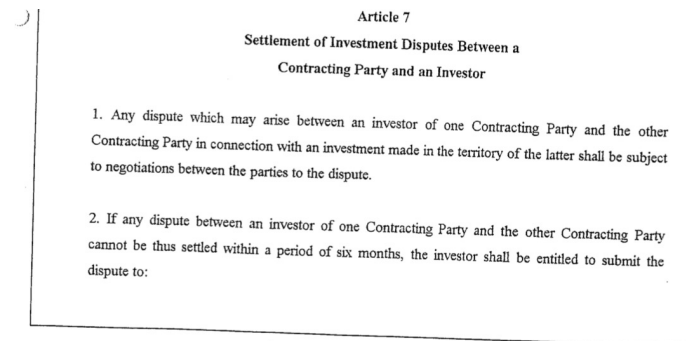
Řešení sporů mezi zahraničním investorem a státem

BIT obsahují souhlas státu s jurisdikcí investičního tribunálu.

Právní nárok proto nemusí uplatňovat před domácím soudem na základě domácího práva, ale před investičním tribunálem na základě mezinárodního práva.

Investiční tribunál následně posuzuje, zda došlo ze strany státu k porušení záruk, které prostřednictvím BIT garantoval.

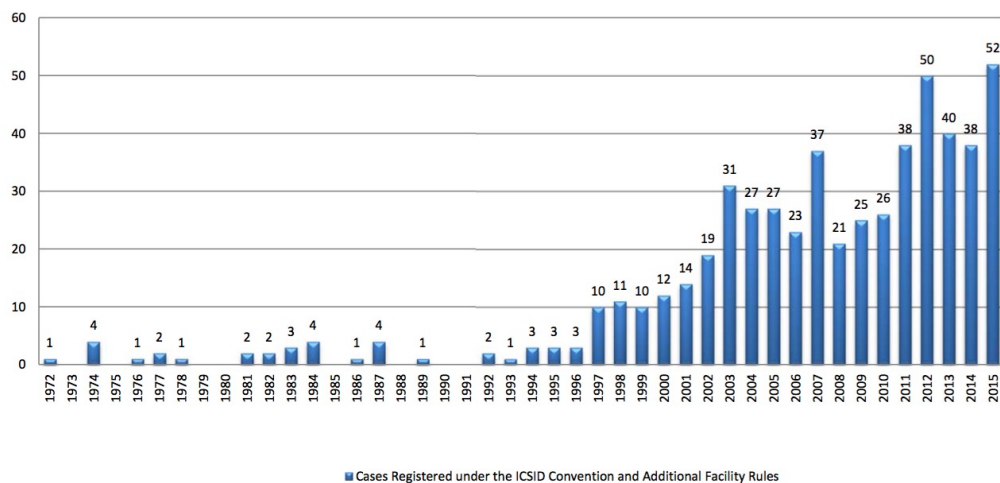
Shledá-li tribunál porušení povinností plynoucích z BIT, uloží státu povinnost škodu vzniklou zahraničnímu investorovi kompenzovat.

Růst počtu investičních sporů

2. Cases Registered by ICSID

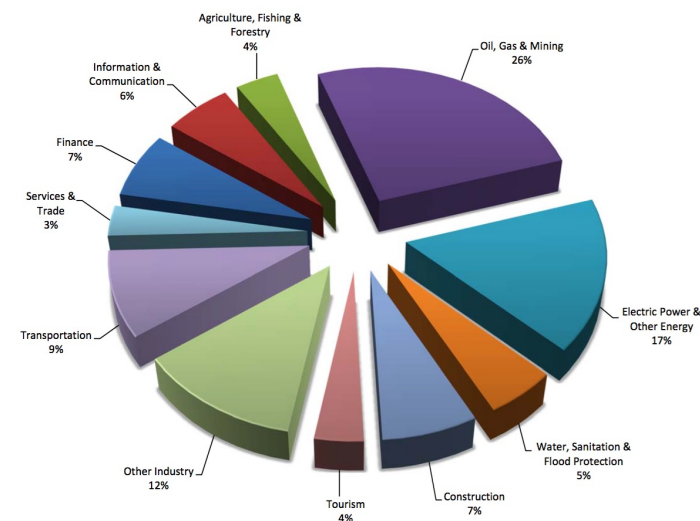
Chart 1: Total Number of ICSID Cases Registered, by Calendar Year:

Sektory, kterých investiční spory nejčastěji týkají

6. Distribution of All ICSID Cases by Economic Sector

Chart 7: Distribution of All Cases Registered under the ICSID Convention and Additional Facility Rules, by Economic Sector*:

Antarktida

DOBÝVÁNÍ NOVÝCH ÚZEMÍ

Terra Nullius (Latin: “the land of no one”) - i.e., land not under the sovereignty or control of any other state or socially or politically organized grouping; or by prescription, where a state acquires territory through a continued period of uncontested sovereignty.

Stát nemůže vykonávat jurisdikci mimo státní území, pokud to neumožňuje mezinárodní smlouva nebo mezinárodní obyčejové právo.

Mezinárodněprávní závazky jsou vždy projevem svobodné vůle vyjádřené explicitně prostřednictvím mezinárodních smluv nebo implicitně ve formě mezinárodních obyčejů.

ANTARKTIDA

Teritoriální nároky uplatňují:

Argentina (1942),

Australia (1933),

Chile (1940),

France (1924),

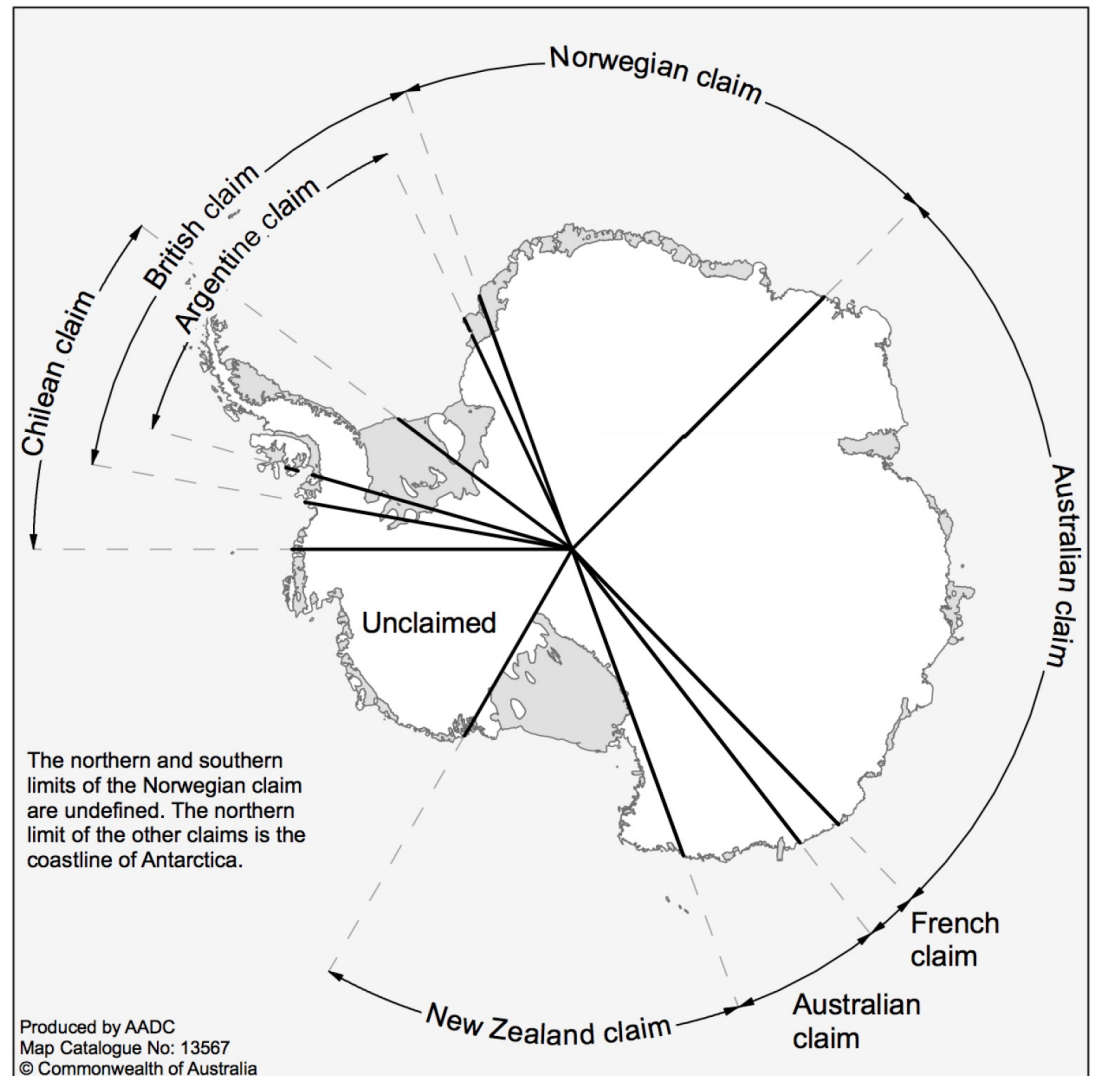
New Zealand (1923),

Norway (1939)

the **United Kingdom** (Great Britain made the first public territorial claim in 1908.)

Během 2. světové války a po ní uplatňují nárok **USA a Sovětský svaz.**

Již na začátku 20. století se můžeme setkat s návrhy, aby byla Antarktida považována za **území, které budou vlastnit všechny národy (mezinárodní společenství jako celek).**

ANTARKTIDA

Překrývající se nárokovaná území:

UK se pokusila územní spor s Argentinou a Chile řešit v roce 1955 před ICJ. Latinskoamerické země nesouhlasili s jurisdikcí.

The Antarctic Treaty was signed in Washington on 1 December 1959 (1961) by the twelve nations: Argentina, Australia, Belgium, Chile, France, Japan, New Zealand, Norway, South Africa, United Kingdom, United States and USSR.

Smlouva o Antarktidě zmrazila územní nároky a znemožňuje vznášet nároky nové.

Signatářské státy se nezřekly dříve vyhlášených práv nebo nároků na územní svrchovanost v Antarktidě, pouze je po dobu platnosti Smlouvy nebudou uplatňovat.

23

Article IV

1. Nothing contained in the present Treaty shall be interpreted as:
 - a) a renunciation by any Contracting Party of previously asserted rights of or claims to territorial sovereignty in Antarctica;
 - b) a renunciation or diminution by any Contracting Party of any basis of claim to territorial sovereignty in Antarctica which it may have whether as a result of its activities or those of its nationals in Antarctica, or otherwise;
 - c) prejudicing the position of any Contracting Party as regards its recognition or non-recognition of any other State's right of or claim or basis of claim to territorial sovereignty in Antarctica.
2. No acts or activities taking place while the present Treaty is in force shall constitute a basis for asserting, supporting or denying a claim to terri-

torial sovereignty in Antarctica or create any rights of sovereignty in Antarctica. No new claim, or enlargement of an existing claim, to territorial sovereignty in Antarctica shall be asserted while the present Treaty is in force.

ANTARKTIDA

Antarktida může být využívána **jen k mírovým účelům** (čl. I).

Smlouva zakázala jakákoli opatření vojenského charakteru, jako je vybudování vojenských základen a opevnění, konání vojenských manévrů, jakož i pokusy s jakýmkoli druhy zbraní. Dále byly zakázány jaderné výbuchy a také zneškodňování radioaktivního odpadového materiálu v Antarktidě.

Smlouva zajišťuje **svobodný vědecký výzkum a mezinárodní spolupráci** v tomto směru (čl. III odst. 1 Smlouvy).

Smlouva zajišťuje, že státy budou **informovat** ostatní smluvní strany o všech výpravách na Antarktidu nebo do Oblasti Antarktidy, o všech stanicích v Antarktidě provozovaných občany smluvní strany a o veškerém vojenském personálu či vybavení určeném k vyslání do Antarktidy (čl. VII odst. 5 Smlouvy).

Původní signatáři

Smluvní státy, které v Antarktidě vyvíjejí podstatnou vědeckou a výzkumnou činnost (jako je vybudování vědecké stanice nebo vyslání vědecké expedice – srov. čl. IX odst. 2 Smlouvy).

Třetí kategorií tvoří ostatní smluvní státy

Česká republika jako smluvní strana Smlouvy o Antarktidě získala na Konzultativním shromáždění smluvních stran Smlouvy o Antarktidě (ATCM) dne 29. května 2013 v Bruselu tzv. **konzultativní status, tj. vyšší institucionální postavení opravňující Českou republiku aktivně se účastnit výše uvedených shromáždění smluvních stran s hlasovacím právem a spolupodílet se na regulaci využívání Antarktidy a rozhodování o její budoucnosti**, a to s platností od 1. dubna 2014.

ANTARKTIDA

Antarktický smluvní systém (ATS) – komplex opatření regulujících vztahy mezi státy v oblasti Antarktidy.

Smlouvu o Antarktidě doplnilo na 300 doporučení či speciálních mezinárodních smluv regulujících specifické otázky, aktů přijatých na Konzultativních zasedáních smluvních stran Smlouvy o Antarktidě.

Úmluva o zachování antarktických tuleňů (CCAS, Londýn 1972)

Úmluva o zachování antarktických mořských živých zdrojů (CCAMLR, Canberra, 1980)

Madridský protokol. Protokol o ochraně životního prostředí ke Smlouvě o Antarktidě (Madrid, 1991)

Úmluva o úpravě činnosti týkající se nerostných zdrojů Antarktidy (CRAMRA, Wellington, 1988)

CRAMRA aimed at:

- (a) assessing the possible impact on the environment of Antarctic mineral resource activities;**
- (b) determining whether Antarctic mineral resource activities are acceptable;**
- (c) governing the conduct of such Antarctic mineral resource activities as may be found acceptable; and**
- (d) ensuring that any Antarctic mineral activities were undertaken in strict conformity with the Convention on the Regulation of Antarctic Mineral Resources.**

ARTICLE 7

PROHIBITION OF MINERAL RESOURCE ACTIVITIES

Any activity relating to mineral resources, other than scientific research, shall be prohibited.

Mořské právo

Mořské právo

Hugo Grotius:

- I. Moře by mělo zůstat volné.
- II. Kdyby si Bůh nepřál, aby moře zůstalo volné, byly by všude stejné živočišné druhy, protože by nebyla nutná námořní doprava.
- III. Oceány jsou příliš rozsáhlé na to, aby je mohla ovládat jediná mocnost.
- IV. H.G. připustil, že státy mohou uplatňovat teritoriální nárok vůči teritoriálním vodám, ale nemohou si nárokovat rozsáhlá moře či části ocenů.
- V. H.G. usiloval o zajištění volné plavby pro nizozemskou námořní flotilu. Oponoval nárokům Španělska, Portugalska či Anglie, které nahlížely na moře jako na terra nullius.

Mořské právo

Cannon-shot rule

Pravidlo mezinárodního obyčejového práva, která státům umožňovalo uplatňovat suverenitu v pobřežním moři do 3 mil od pobřeží.

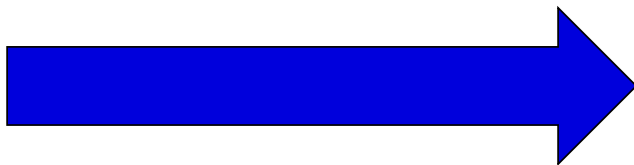
Pravidlo se odvozuje ze skutečnosti, že pobřežní děla měla v 17. st. dostřel 3 míle. *Terrae dominium finitur, ubi finitur armorium vis* (vláda nad zemí končí tam, kde končí dostřel děl).

Continental Shelf and natural resources

In 1945, President Harry S Truman, responding in part to pressure from domestic oil interests, unilaterally extended United States jurisdiction over all natural resources on that nation's continental shelf - oil, gas, minerals, etc. This was the first major challenge to the freedom-of-the-seas doctrine. Other nations soon followed suit.

“The Government of the US regards the natural resources of the subsoil and seabed of the continental shelf beneath the high seas but contiguous to the coasts of the US as appertaining to the US, subject to its jurisdiction and control.”

The ICJ in 1969 referred to coastal rights over the continental shelf as being inherent.

Mořské právo

Některá obyčejová pravidla mořského práva byla kodifikována v r. 1958 na Ženevské konferenci o mořském právu, kde byla přijata **Úmluva o pobřežních vodách a pásnu souvislém, Úmluva o pevninské mělčině** (tj. o kontinentálním šelfu), **Úmluva o volném moři** a **Úmluva o ochraně biologického bohatství volného moře**.

Dne 10. 12. 1982 byla v Montego Bay na Jamajce přijata mnohostranná **Úmluva OSN o mořském právu**, která komplexně upavila otázky mořského práva a provedla nové vymezení mořských pásem.

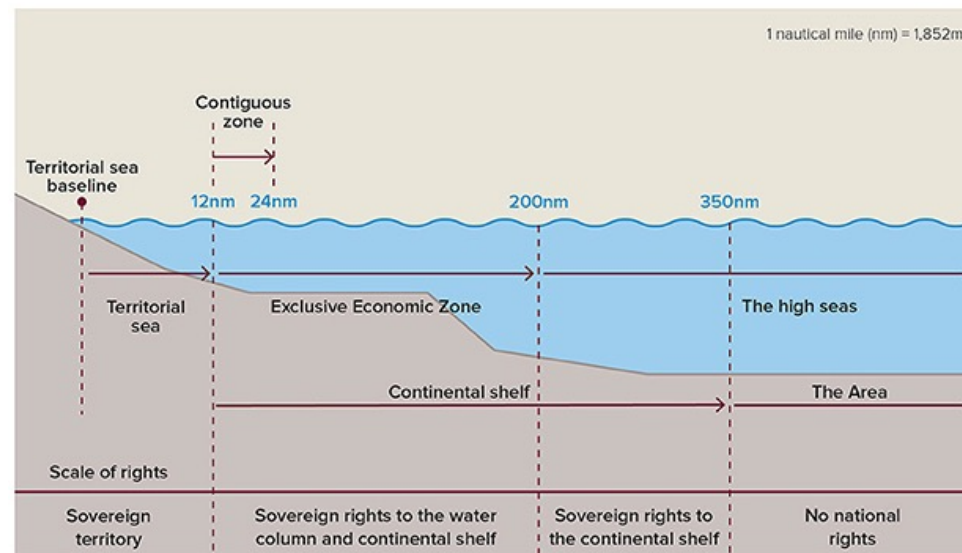
Mořské právo

Pobřežní moře

je pásmo mořských vod, které přiléhá k pevninskému území a vnitřním vodám.

Šíři pobřežního moře mohou státy stanovit jednostranným právním aktem. Státy přitom musejí respektovat maximální vnější hranici pobřežního moře, tj. 12 námořních mil (1 námořní míle = 1,85 km) měřených od základních linií.

Obvyklá základní linie je linie největšího odlivu podél pobřeží, jak je zakreslena na námořních mapách úředně uznaných pobřežním státem.

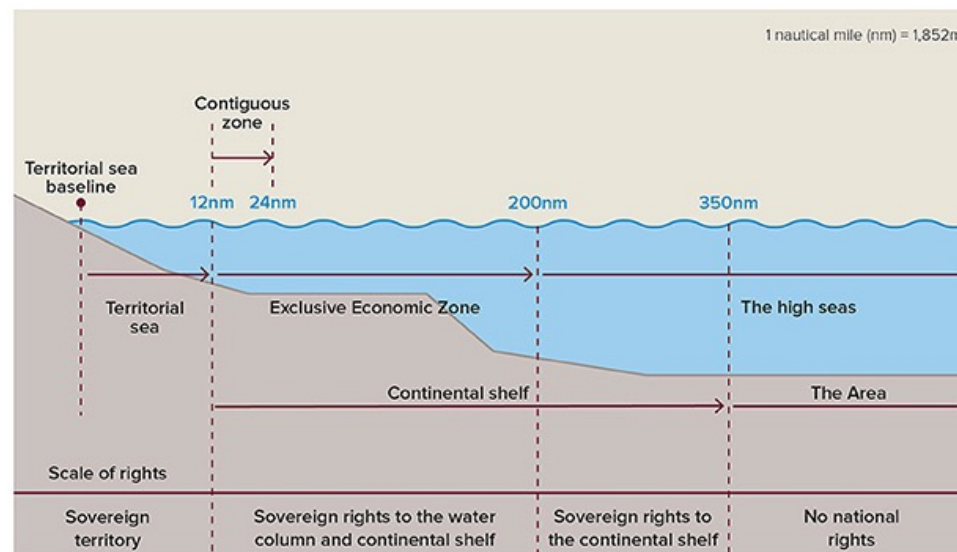
Na pobřežní moře, vzdušný prostor nad ním, jeho mořské dno a podzemí se vztahuje územní svrchovanost pobřežního státu (čl. 2). Pobřežní stát však musí umožnit **právo pokojného proplutí pobřežním mořem pro lodě všech států, pobřežních i vnitrozemských (čl. 17 a násl.)**. Takové proplutí musí být nepřerušované a rychlé. Zahrnuje však zastavení a kotvení, pokud souvisejí s běžnou plavbou nebo se staly nezbytnými z důvodu vyšší moci či tísně. **Proplutí je pokojné, pokud neohrožuje mír, veřejný pořádek nebo bezpečnost pobřežního státu.** Podmořská plavidla jsou při proplutí povinna plout na povrchu a vztyčit svou vlajku.

Mořské právo

Výlučná ekonomická zóna (exclusive economic zone)

je oblast nacházející se za pobřežním moře. Pobřežní stát může stanovit šíři zóny jednostranným právním aktem, avšak výlučná ekonomická zóna nesmí být širší než 200 námořních mil od základních linií, od nichž se měří šíře pobřežního moře.

Ve výlučné ekonomické zóně má pobřežní stát svrchovaná práva za účelem průzkumu a využívání přírodních zdrojů (živých či neživých) mořského dna a podzemí a vod nad nimi ležících, uchování těchto přírodních zdrojů a hospodaření s nimi. Pobřežní stát má svrchovaná práva také pokud jde o jiné činnosti tykající se hospodářského průzkumu a využívání zóny (např. výroba energie pomocí vody, proudů, větrů). **Pobřežní stát má pravomoc i ve věcech zřizování a využívání umělých ostrovů, zařízení a staveb, mořského vědeckého výzkumu, ochrany a uchování mořského prostředí (čl. 56, čl. 60).**

Všechny státy mohou výlučnou ekonomickou zónu používat především ke **svobodné plavbě lodí, přeletu letadel, kladení podmořských kabelů a potrubí.**

Mořské právo

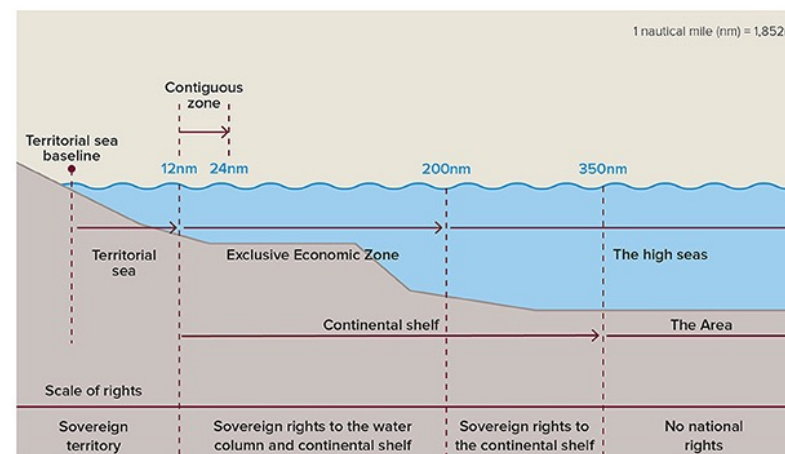
Kontinentální šelf

zahrnuje mořské dno a podzemí, které leží za hranicemi pobřežního moře pobřežního státu po celém přirozeném prodloužení jeho pevninského území k vnější hranici kontinentálního okraje nebo do vzdálenosti 200 námořních mil od základních linií tam, kde vnější hranice kontinentálního okraje této vzdálenosti nedosahuje.

Pokud však kontinentální šelf geologicky pokračuje dál až za vzdálenost 200 námořních mil, může pobřežní stát vyhlásit za svůj kontinentální šelf mořské dno a jeho podzemí do vzdálenosti 350 námořních mil od základní linie. Tento vnější kontinentální šelf (outer continental shelf) se vyskytuje v celosvětovém měřítku asi v 29 situacích. **Při využívání neživých zdrojů vnějšího kontinentálního šelfu (tj. přesahujícího 200 námořních mil) pobřežní stát musí odvádět platby nebo poskytovat příspěvky ve vytěžených surovinách Mezinárodní správě mořského dna.**

Pobřežní stát vykonává nad kontinentálním šelfem svrchovaná práva pouze za účelem jeho průzkumu a využívání jeho přírodních zdrojů. Takovou činnost nemůže provádět žádný jiný stát bez souhlasu pobřežního státu. Všechny státy však jsou oprávněny klást podmořské kabely a dálková potrubí v prostoru kontinentálního šelfu.

Mořské vody nad kontinentálním šelfem a vzdušný prostor nad těmito vodami podléhají právnímu režimu volného moře (včetně zákazu přivlastnění ze strany států – res communis omnium).

Article 82

Payments and contributions with respect to the exploitation of the continental shelf beyond 200 nautical miles

1. The coastal State shall make payments or contributions in kind in respect of the exploitation of the non-living resources of the continental shelf beyond 200 nautical miles from the baselines from which the breadth of the territorial sea is measured.
2. The payments and contributions shall be made annually with respect to all production at a site after the first five years of production at that site. For the sixth year, the rate of payment or contribution shall be 1 per cent of the value or volume of production at the site. The rate shall increase by 1 per cent for each subsequent year until the twelfth year and shall remain at 7 per cent thereafter. Production does not include resources used in connection with exploitation.
3. A developing State which is a net importer of a mineral resource produced from its continental shelf is exempt from making such payments or contributions in respect of that mineral resource.
4. The payments or contributions shall be made through the Authority, which shall distribute them to States Parties to this Convention, on the basis

Mořské právo

Volné moře

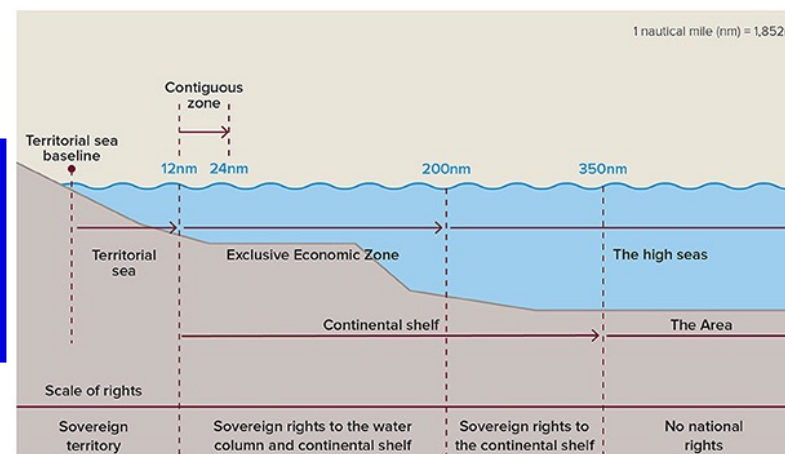
Článek 87

Svoboda volného moře

1. Volné moře je otevřeno všem státům, ať pobřežním nebo vnitrozemským. Svoboda volného moře se uplatňuje za podmínek stanovených touto Úmluvou a jinými pravidly mezinárodního práva. Zahrnuje, mimo jiné, pro pobřežní i vnitrozemské státy:

- (a) svobodu plavby;
- (b) svobodu přeletu;
- (c) svobodu kladení podmořských kabelů a dálkových potrubí v souladu s Částí VI;
- (d) svobodu budování umělých ostrovů a jiných za řízení dovolených mezinárodním právem v souladu s Částí VI;
- (e) svobodu rybolovu v souladu s podmínkami stanovenými v oddílu 2;
- (f) svobodu vědeckého výzkumu v souladu s Částmi VI a XIII.

Podmořské dno pod volným mořem je oblastí *res communis omnium*.

Článek 89

Neplatnost nároků na svrchovanost nad volným mořem

Žádný stát si nemůže činit platné nároky na podrobení kterékoli části volného moře své svrchovanosti.

Mořské právo – podmořské dno pod volným mořem

Článek 136

Společné dědictví lidstva

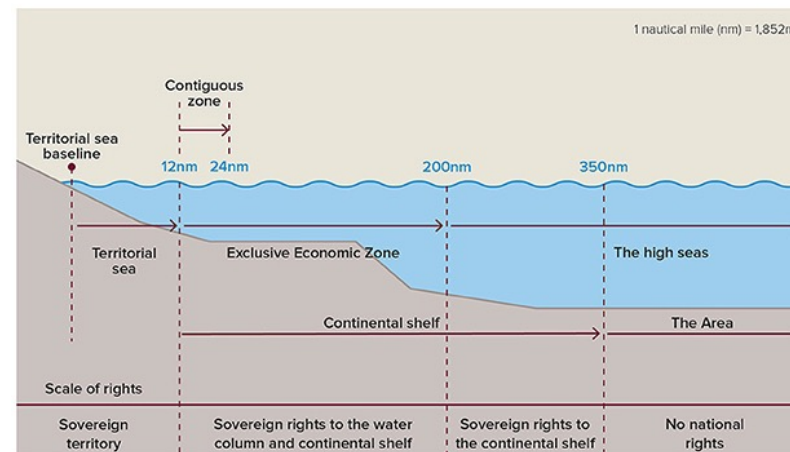
Oblast a její zdroje jsou společným dědictvím lidstva.

Článek 137

Právní status Oblasti a jejích zdrojů

1. Žádný stát nemůže uplatňovat nebo vykonávat svrchovanost nebo svrchovaná práva nad jakoukoli částí Oblasti anebo nad jejími zdroji a rovněž tak si žádný stát nebo fyzická či právnická osoba nemůže přivlastnit žádnou její část. Žádný takový nárok nebo vykonávání svrchovanosti nebo svrchovaných práv ani takové přivlastnění nebudou uznány.
2. Všechna práva na zdroje Oblasti náleží lidstvu jako celku, jehož jménem působí Úřad. Tyto zdroje nepodléhají zcizení. Nerosty získané z Oblasti mohou být zcizeny pouze v souladu s touto Částí a s pravidly, předpisy a postupy Úřadu.

Podmořské dno pod volným mořem je oblastí *res communis omnium*.

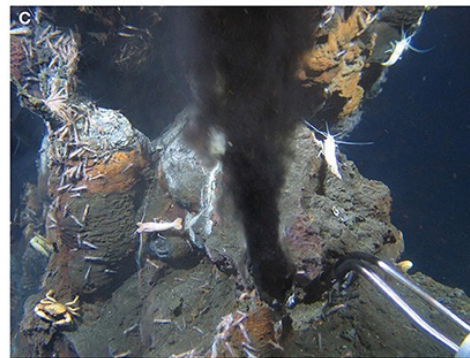
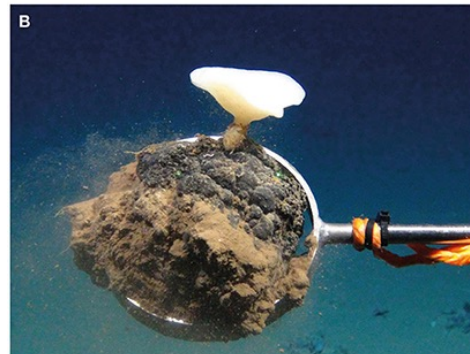
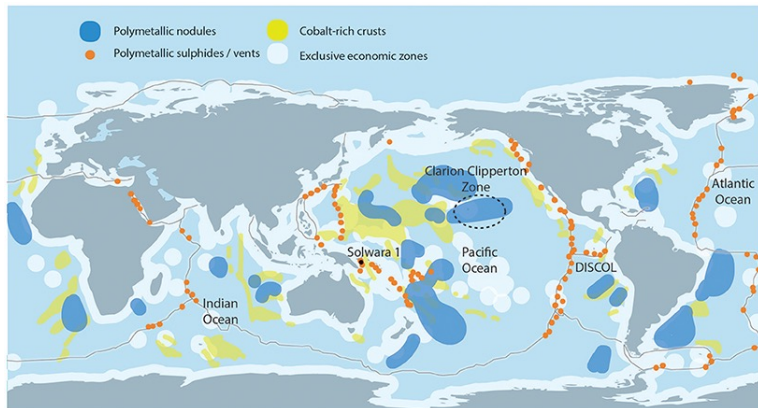

Článek 140

Prospěch lidstva

1. Činnost v Oblasti, tak jak je konkrétně stanovena v této Části, se provádí ku prospěchu lidstva jako celku nezávisle na geografické poloze států, ať pobřežních nebo vnitrozemských, a se zvláštním ohledem na zájmy a potřeby rozvojových států a národů, které nedosáhly plné nezávislosti nebo jiného autonomního statusu uznávaného OSN v souladu s rezolucí Valného shromáždění 1514(XV) a s jinými příslušnými rezolucemi Valného shromáždění.

Mořské právo

Resource	Symbol	Uses	References
Copper	Cu	Electricity production/distribution – building wires and telecommunication cables/circuit boards. Transport sector—vehicle brakes, radiators and wiring, copper-nickel alloys are non-corrosive and provide material for the hulls of ships. Ecorys (2012) classes mid-ocean ridge copper deposits as areas of “high” economic interest.	British Geological Survey, 2007 Goonan, 2009 Ecorys, 2012 United States Geological Survey, 2012b
Silver	Ag	Mobile phones, PCs, laptops and batteries currently use the largest volumes of silver, many of the newer uses of silver focus on its antibacterial properties. Silver used domestically in mirrors, jewelry and cutlery. Ecorys (2012) classes mid-ocean ridge silver deposits as areas of “high” economic interest.	Ecorys, 2012
Gold	Au	Predominantly jewelry, although has also been used in electrical products. However, the total amount of material used for electricity is decreasing as base metal-gold alloys are increasingly providing a cheaper alternative to pure gold in electrical products. Ecorys (2012) classes mid-ocean ridge gold deposits as areas of “high” economic interest.	Ecorys, 2012 British Geological Survey, 2007 United States Geological Survey, 2012a
Zinc	Zn	Galvanizing steel or iron to prevent rusting, also commonly used as an alloy in the production of brass and bronze. Zinc is also used in the production of paint, as well as pharmaceutical products as a dietary supplement. Ecorys (2012) classes mid-ocean ridge zinc deposits as areas of “high” economic interest.	British Geological Survey, 2004 Ecorys, 2012
Manganese	Mn	Mainly used in construction industry due to its sulfur fixing, deoxidizing, and alloying properties. It is preferred over other more expensive alternatives. Ecorys (2012) classes manganese crusts and nodules at intraplate seamounts as areas of “low” economic interest.	Ecorys, 2012 Geoscience Australia, 2012 Böthe et al., 2015
Cobalt	Co	Primarily used in production of super alloys with exceptional resistance to high temperatures, for example those used to make aircraft gas turbo engines. Also used in rechargeable batteries—notably lithium-ion batteries used in hybrid electric vehicles. These batteries contain high proportions of cobalt as 80% of the cathode in lithium-ion batteries is composed of lithium-cobalt oxide. Ecorys (2012) classes deep sea and intra plate seamount deposits of cobalt as areas of “moderate” and “low” economic interest, respectively. Cobalt is also found in manganese nodules.	British Geological Survey, 2009 Ecorys, 2012 United States Geological Survey, 2012c
Rare Earth Elements	REEs	Set of 17 elements including the 15 in the lanthanide series, plus scandium and yttrium. Used in the widest group of consumer products of any group of elements and have electronic, optical, magnetic and catalytic applications. Trends suggest that “green”—carbon reducing—technologies such as hybrid and fully electric cars, catalytic converters, wind turbines and energy efficient lighting are key growth areas for REEs in the future. Demand for rare earth elements is increasing by 5–10% annually. Ecorys (2012) classes intraplate seamount deposits of REEs and yttrium as areas of “low” and “moderate” interest, respectively.	British Geological Survey, 2011 Ernst Young, 2011 Ecorys, 2012MIDAS, 2016
Tin	Sn	Used in the high-tech industry for manufacture of items such as smartphones and laptops in which the metal is used in solder. Also found in tinplate and in compounds that are used to make plastics, ceramics and fire retardants.	Geoscience Australia, 2016
Gas Hydrates		Gas hydrate is a solid ice-like form of water that contains mainly methane gas molecules in its molecular cavities. Methane from gas hydrates may constitute a future source of natural gas. Note that the high methane content of these hydrates and their potential adoption as a fuel resource could make them key sources of Carbon emission. According to the United States Geological Survey, the world’s gas hydrates may contain more organic carbon than the world’s coal, oil, and other forms of natural gas combined. Estimates of the naturally occurring gas hydrate resource vary from 10,000 trillion cubic feet to more than 100,000 trillion cubic feet of natural gas.	Sloan, 2003 Kretschmer et al., 2015

Some specific information on economic interest in these resources in European waters has been provided where available.

Mořské právo

Mezinárodní úřad pro mořské dno (ISA)

Jménem lidstva jako celku organizuje a kontroluje činnost v Oblasti Mezinárodní správa mořského dna.

Assembly (Shromáždění) (the supreme organ of the Authority, is composed of all States Parties to UNCLOS),

Council (Rada) (consists of 36 members of the Authority (which are the same as States Parties) elected according to a complicated formula related to consumption and production of minerals and special interests, such as landlocked countries),

Legal Commission (currently composed of 30 individual members elected by the Council),

Technical Commission (currently composed of 30 individual members elected by the Council),

**Finance Committee,
Secretariat.**

ISA udělil více než 30 licencí na průzkum podmořského dna.

ISA vytváří regulaci těžby podmořského dna:

Regulations on Prospecting and Exploration for Polymetallic Nodules in the Area (2000)

Regulations on Prospecting and Exploration for Polymetallic Sulphides in the Area (2010)

Regulations on Prospecting and Exploration for Cobalt-Rich Crusts (2012)

Draft Regulations on Exploitation of Mineral Resources in the Area (??)

Mořské právo

Článek 153

System průzkumu a těžby

1. Úřad (ISA) **jménem lidstva** jako celku organizuje, provádí a kontroluje činnost v Oblasti v souladu s tímto článkem, jakož i s jinými příslušnými ustanoveními této Části a s příslušnými Přílohami a s pravidly, předpisy a postupy Úřadu.
2. Činnost v Oblasti provádějí, jak je stanoveno v odst. 3:
 - (a) **Podnik**, a
 - (b) ve spojení s Úřadem **účastnické státy** nebo **státní podniky** nebo **fyzické či právnické osoby**, které mají státní příslušnost účastnických států anebo jsou těmito státy nebo jejich státními příslušníky účinně kontrolovány, jestliže je tyto státy nebo jakákoli jejich skupina, která odpovídá požadavkům stanoveným v této Části a v Příloze III, navrhly.

Koncept obalastí rezervovaných pro Podnik nebo rozvojové země.

ŘEŠENÍ SPORŮ - Delimitace

Článek 74

Delimitace výlučné ekonomické zóny mezi státy, které mají protilehlá nebo sousedící pobřeží

1. Delimitace výlučné ekonomické zóny mezi státy, které mají protilehlá nebo sousedící pobřeží, se stanoví dohodou na základě mezinárodního práva, jak je uvedeno v článku 38 Statutu Mezinárodního soudního dvora, tak, aby bylo dosaženo spravedlivého řešení.
2. Není-li možné dosáhnout dohody v rozumné lhůtě, přistoupí dotčené státy k postupům stanoveným v Části XV.
3. Než bude uzavřena dohoda podle odst. 1, budou dotčené státy v duchu vzájemného porozumění a spolupráce všemožně usilovat o to, aby dosáhly prozatímního ujednání praktické povahy, a o to, aby během tohoto přechodného období neohrozily konečnou dohodu nebo nezabránily jejímu dosažení. Takové ujednání není na újmu konečné de-limitaci.
4. Kde je mezi dotčenými státy v platnosti dohoda, budou otázky týkající se de-limitace výlučné ekonomické zóny upraveny v souladu s ustanoveními takové dohody.

Článek 83

Delimitace kontinentálního šelfu mezi státy, které mají protilehlá nebo sousedící pobřeží

1. Delimitace kontinentálního šelfu mezi státy, které mají protilehlé nebo sousedící pobřeží, se stanoví dohodou na základě mezinárodního práva, jak je uvedeno v čl. 38 Statutu Mezinárodního soudního dvora, tak, aby bylo dosaženo spravedlivého řešení.
2. Není-li možné dosáhnout dohody v rozumné lhůtě, přistoupí dotčené státy k postupům stanoveným v Části XV.
3. Než bude uzavřena dohoda podle odst. 1, budou dotčené státy v duchu porozumění a spolupráce všemožně usilovat o to, aby dosáhly prozatímního ujednání praktické povahy, a o to, aby během tohoto přechodného období neohrozily konečnou dohodu nebo nezabránily jejímu dosažení. Takové ujednání není na újmu konečné de-limitaci.
4. Kde je mezi dotčenými státy v platnosti dohoda, budou otázky týkající se de-limitace kontinentálního šelfu upraveny v souladu s ustanoveními takové dohody.

Jurisdikce:

- 1) Mezinárodní tribunál pro mořské právo
- 2) Mezinárodní soudní dvůr
- 3) Arbitrážní tribunál (např. PCA)

Kosmický prostor: Mezinárodní kosmické právo

Kosmická smlouva

Dohoda o pomoci kosmonautům a jejich návratu a vrácení předmětů vypuštěných do kosmického prostoru

Úmluva o mezinárodní odpovědnosti za škody způsobené kosmickými objekty

Úmluva o registraci objektů vypuštěných do kosmického prostoru.

Dohoda upravující činnost států na Měsíci a jiných nebeských tělesech (Dohoda o Měsíci)

Kosmický prostor

Kosmická smlouva

Smluvní státy

***inspirovány** velkými možnostmi, které se před lidstvem otevřely tím, že člověk vstoupil do kosmického prostoru, **uznávajíce** společný zájem celého lidstva na pokroku ve výzkumu a využívání kosmického prostoru pro mírové účely,*

***přesvědčeny** o tom, že výzkum a využívání kosmického prostoru mají být prováděny pro blaho všech národů bez ohledu na stupeň jejich hospodářského nebo vědeckého rozvoje,*

***přejíce** si přispět k široké mezinárodní spolupráci, pokud jde o vědecké a právní aspekty výzkumu a využívání kosmického prostoru pro mírové účely,*

Kosmický prostor

Kosmická smlouva

Kosmické aktivity musí být prováděny pro blaho a v zájmu všech zemí bez ohledu na jejich stupeň hospodářského a vědeckého rozvoje.

Kosmický prostor je volný pro výzkum a využívání všem státy.

V kosmickém prostoru platí svoboda vědeckého bádání.

Článek I

Výzkum a využívání kosmického prostoru včetně Měsíce a jiných nebeských těles se provádějí pro blaho a v zájmu všech zemí bez ohledu na jejich stupeň hospodářského a vědeckého rozvoje, a patří všemu lidstvu.

Kosmický prostor včetně Měsíce a jiných nebeských těles je **volný pro výzkum a využívání všemi státy bez jakékoli diskriminace**, na základě rovnosti a podle mezinárodního práva a všechny oblasti nebeských těles jsou volně přístupné.

V kosmickém prostoru včetně Měsíce a jiných nebeských těles musí být **svoboda vědeckého bádání** a státy usnadňují a napomáhají mezinárodní spolupráci při takovém bádání.

Kosmický prostor

Kosmická smlouva

Kosmický prostor je oblast považovaná za *res communis omnium*.

Článek II

Kosmický prostor včetně Měsíce a jiných nebeských těles **si jednotlivé státy nemohou přivlastnit** prohlášením suverenity, užíváním, okupací nebo jakýmkoli jiným způsobem.

Kosmický prostor

Kosmická smlouva

Kosmické aktivity jsou prováděny v zájmu zachování mezinárodního míru a bezpečnosti

Zákaz umístit'ovat na oběžnou dráhu, na nebeská tělesa či kamkoliv v kosmickém prostoru objekty nesoucí jaderné zbraně či zbraně hromadného ničení.

Článek III

Smluvní státy provádějí činnost při výzkumu a využívání kosmického prostoru včetně Měsíce a jiných nebeských těles podle mezinárodního práva včetně Charty Organizace spojených národů, v **zájmu zachování mezinárodního míru a bezpečnosti a rozvoje mezinárodní spolupráce a porozumění.**

Článek IV

Smluvní státy se zavazují neumístit'ovat na oběžnou dráhu kolem Země žádné objekty nesoucí jaderné zbraně nebo jakékoli jiné druhy zbraní hromadného ničení, nezavádět tyto zbraně na nebeská tělesa a nerozmístit'ovat tyto zbraně jakýmkoli jiným způsobem v kosmickém prostoru.

Měsíc a jiná nebeská tělesa se využívají všemi smluvními státy výhradně pro **mírové účely**. Na nebeských tělesech se zakazuje budování vojenských základů, zařízení a opevnění, zkoušky jakýchkoli zbraní a provádění vojenských manévrů. Využívání vojenských osob pro vědecký výzkum a jakékoli jiné mírové účely není zakázáno. Používání jakékoli výstroje nebo zařízení nezbytného pro mírový výzkum Měsíce a jiných nebeských těles není rovněž zakázáno.

Kosmický prostor

Kosmická smlouva

Kosmonauti jsou vyslanci lidstva.

Článek V

Smluvní státy pokládají kosmonauty za vyslance lidstva v kosmickém prostoru a poskytnou jim všemožnou pomoc v případě nehody, tísně nebo nouzového přistání na území jiného smluvního státu nebo na volném moři. Jestliže kosmonauti přistanou tímto způsobem, dopraví se bezpečně a rychle do státu, v jehož rejstříku je kosmické plavidlo zapsáno.

Při provádění činnosti v kosmickém prostoru a na nebeských tělesech poskytují kosmonauti jednoho smluvního státu všemožnou pomoc kosmonautům ostatních smluvních států.

Smluvní státy okamžitě informují ostatní smluvní státy nebo generálního tajemníka Organizace spojených národů o jakýchkoli jevech, jež zjistí v kosmickém prostoru včetně Měsíce a jiných nebeských těles a které by mohly být nebezpečné pro život nebo zdraví kosmonautů.

Kosmický prostor

Kosmická smlouva

Mezinárodněprávní odpovědnost státu za aktivity nestátních aktérů.

Státy mají povinnost povolovat a trvale kontrolovat činnost nestátních aktérů.

Odpovědnost za škody způsobené jiným smluvním stranám nebo jejím fyzickým a právnickým osobám na Zemi, ve vzduchu nebo v kosmickém prostoru.

Článek VI

Smluvní státy nesou mezinárodní odpovědnost za národní činnost v kosmickém prostoru včetně Měsíce a jiných nebeských těles, ať již tuto činnost provádí vládní organizace nebo nevládní instituce, a za to, že národní činnost se provádí v souladu s ustanoveními obsaženými v této smlouvě.

Činnost nevládních institucí v kosmickém prostoru včetně Měsíce a jiných nebeských těles povoluje a trvale kontroluje příslušný smluvní stát. (...)

Článek VII

Každý smluvní stát, který vypouští nebo obstarává vypouštění objektů do kosmického prostoru včetně Měsíce a jiných nebeských těles, a každý smluvní stát, z jehož území nebo zařízení se objekt vypouští, je mezinárodně odpovědný za škody způsobené těmito objekty nebo jejich součástmi jiné smluvní straně nebo jejím fyzickým či právnickým osobám na Zemi, ve vzdušném prostoru nebo v kosmickém prostoru včetně Měsíce a jiných nebeských těles.

Článek VIII

Smluvní stát, v jehož rejstříku je objekt vypuštěný do kosmického prostoru zapsán, si zachovává jurisdikci a kontrolu nad tímto objektem a nad jeho celou posádkou po dobu, kdy se nachází v kosmickém prostoru nebo na nebeském tělese.

Kosmický prostor

Kosmická smlouva

Zásada spolupráce Povinnost náležitě zohledňovat zájmy ostatních smluvních států

Pokud nejsou zájmy ostatních států
zohledněny a mohou škodlivě působit na
činnost ostatních členských států

Článek IX

Při výzkumu a využívání kosmického prostoru včetně Měsíce a jiných nebeských těles se smluvní státy řídí **zásadou spolupráce a vzájemné pomoci** a provádějí svou veškerou činnost v kosmickém prostoru včetně Měsíce a jiných nebeských těles **s náležitým ohledem na obdobné zájmy všech ostatních smluvních států.**

Smluvní státy provádějí studium kosmického prostoru včetně Měsíce a jiných nebeských těles a jejich výzkum tak, aby **předešly jejich škodlivému zamořování a rovněž nežádoucím změnám v okolí Země, které by mohly nastat přenesením mimozemské hmoty a pokud je to nezbytné, činí proti tomu příslušná opatření.**

Jestliže má smluvní stát důvodné obavy, že činnost nebo pokus, které připravuje nebo které připravují jeho státní příslušníci v kosmickém prostoru včetně Měsíce a jiných nebeských těles, by mohly škodlivě působit na činnost ostatních smluvních států při mírovém výzkumu a využívání kosmického prostoru včetně Měsíce a jiných nebeských těles, **provede před započítím jakékoli takové činnosti nebo pokusu potřebné mezinárodní konzultace.**

Smluvní stát, který má důvodné obavy, že činnost nebo pokus, které připravuje jiný smluvní stát v kosmickém prostoru včetně Měsíce a jiných nebeských těles, by **mohly škodlivě působit na činnost při mírovém výzkumu a využívání kosmického prostoru včetně Měsíce a jiných nebeských těles, může požadovat konzultace** o takové činnosti nebo pokusu.

Kosmický prostor

Kosmická smlouva

Článek XII

Všechny stanice, zařízení, výstroj a kosmická plavidla na Měsíci a jiných nebeských tělesech jsou volně přístupné představitelům ostatních smluvních stran na základě vzájemnosti. Tito představitelé předem v rozumné lhůtě oznámí plánovanou návštěvu, aby mohly být provedeny potřebné konzultace a učiněna maximální opatření k zajištění bezpečnosti a k tomu, aby nebyla narušena normální činnost zařízení, jež má být navštíveno.

MUNI
LAW

Děkuji za pozornost.